

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК ІНДИКАТОР ЕФЕКТИВНОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

С. В. ЛЕОНОВА, канд. екон. наук, доц. кафедри маркетингу і логістики
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

На шляху до євроінтеграції Україна спирається на людиноцентричний принцип економічного розвитку. При цьому важливим аспектом виступають не лише економічні питання, але й їх соціально-гуманістична складова, що передбачає справедливий розподіл національного доходу, збалансування різниці доходів різних верств населення, високий рівень соціального захисту, наявність безпечної інфраструктури, безкоштовну якісну освіту і медицину, “прозору” роботу всіх державних інституцій.

Останні декілька років актуалізується необхідність соціально-інклюзивного підходу до генерації економічного зростання. Згідно з визначенням Світового банку «інклюзивне зростання» є сталим швидким зростанням, поширеним у всіх секторах економіки, що відбувається із залученням значної частини трудових ресурсів країни і характеризується рівними можливостями доступу до ринку праці і ресурсів. Тобто основним завданням інклюзивності є зробити відчутними результати економічного зростання для більшості членів суспільства, що, відповідно, не може не відобразитися на рівні якості життя громадян. Якість життя людини перебуває у прямій залежності від задоволення певного набору матеріальних і духовних потреб. Тому ефективність інклюзивного управління може вимірюватись через покращення якісних характеристик, а отже, зростання повноти задоволення потреб та інтересів людини через залученість до використання результатів економічного прогресу.

Світова спільнота запропонувала визначення набору потреб, який дозволить оцінити якість життя та ефективність управлінської діяльності. Так, концепція ООН ставить на перше місце розвиток людини шляхом розширення можливостей вибору соціальної поведінки, подовження тривалості життя, поглиблення освіти і зростання доходу. У такому розумінні людина розглядається як мета і критерій суспільного прогресу, а не як засіб для економічного зростання. Індекс людського розвитку демонструє середній рівень поступу країни за трьома базовими вимірами: довголіття і здоров'я, доступ до знань і гідний рівень життя. Український інтегральний індекс людського розвитку відображає наступні аспекти: демографічну ситуацію, стан на ринку праці, матеріальний добробут, умови проживання населення, стан його здоров'я й стан медичної сфери, стан освіти, соціальне середовище, фінансування, екологічну ситуацію. Набуває важливості людський розвиток у вимірі сталості, оскільки за таких умов забезпечується наростання повноти життя через задоволення потреб людини і розвитку її якостей та можливостей для нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти власні потреби [4].

Rockfeller Foundation [1] визначає інклюзивну економіку як таку, яка забезпечує синергію спільного процвітання та виокремлює 5 основних пунктів:

1. Залученість. Пояснюється необхідністю залученості людей в економічне життя держави. Економіка повинна визначатися доступом до ринку праці, споживачів та бізнес-сектору. Прозорість, якість знань та норм дозволяють людям започаткувати власний бізнес та знайти роботу.

2. Рівність. Забезпечення можливостями мобільності більшої кількості людей з різних соціально незахищених груп. Доступ до суспільних благ, інфраструктури, освіти, води тощо.

3. Зростання. Економічний розвиток і трансформація, що вимірюється не лише агрегованими показниками росту, але також включає показники доходу на душу населення та інші показники розвитку суспільства.

4. Стабільність. Особи, спільноти, підприємства та уряди повинні мати достатню ступінь впевненості у своєму майбутньому та спроможність прогнозувати результати своїх економічних рішень. Це також пов'язано з можливістю інвестувати у майбутнє та забезпечити власне стабільне фінансове становище.

5. Сталий розвиток. Поступове накопичення економічного та соціального капіталу у різних формах (виробничому, фінансовому, людському, соціальному та природному) забезпечує підтримку добробуту поколінь. Тому прийняття рішень та формування стратегій розвитку має включати довгострокові витрати та вигоди, а не лише короткострокові прибутки від використання бази активів.

Комісія Інклюзивного росту та розвитку розглядає інклюзивність як концепцію, побудовану на засадах справедливості, рівності можливостей і захисті від ризиків, спричинених волатильністю зовнішніх умов, а також активізацією працездатності населення та забезпеченні максимальної реалізації потенціалу людини.

Отже, інклюзивна економіка – це насамперед та, яка забезпечує сферу реалізації трудового потенціалу населення держави. Ефект залученості працездатного населення впливає на розвиток країни. Новостворена вартість повинна спрямовуватися на загальний добробут домашніх господарств, що в свою чергу через низку чинників (доступна освіта, медицина, зайнятість, фінансові ресурси) вплине на кожного члена суспільства, гарантуючи йому умови для безперервного сталого розвитку.

Література

1. Benner C., Pastor M. (2017) Inclusive Economies Indicators Full Report. Rockfeller foundation. URL: <https://www.rockefellerfoundation.org/report/inclusive-economies-indicators-executivesummary/> (Accessed 29, January, 2020).

2. What is Economic Inclusion? (2017) The official site of Federal Deposit Insurance Corporation. URL: <https://economicinclusion.gov/whatis> (Accessed 9 January, 2020)

3. Мамонов І. Концепція сталого розвитку як принцип цілепокладання в публічному управлінні. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2011-3-11.pdf>

4. Мамонов І. Поняття «Сталий людський розвиток»: управлінський аспект. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_03\(18\)/6.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2013/2013_03(18)/6.pdf)